

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sžo/68/2015
Identifikačné číslo spisu: 8014200452
Dátum vydania rozhodnutia: 23.02.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:8014200452.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov: 1/ Dariusz Edward Pitera - ITI Media, IČO: 46 373 519, s miestom podnikania vo Svidníku, Bardejovská 220/1, 2/ F., 3/ R., všetci právne zastúpení: JUDr. Dušanom Remetom, advokátom so sídlom v Prešove, Masarykova č. 2, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom v Bratislave, Ul. 29. augusta č. 8, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovanej zo dňa 14. februára 2014, číslo: 17618-3/2014-BA a zo dňa 14. februára 2014, číslo 17622-3/2014-BA, o odvolaní žalobcov proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 20. mája 2015, č. k. 6S/30/2014-40, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 20. mája 2015, č. k. 6S/30/2014-40, z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1.

Krajský súd v Prešove rozsudkom zo dňa 20. mája 2015, č. k. 6S/30/2014-40 zamietol žaloby žalobcu 1/, ktorými sa domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutí žalovanej zo dňa 14. februára 2014, číslo: 17618-3/2014-BA a zo dňa 14. februára 2014, číslo 17622-3/2014-BA, vo vzťahu k žalobcom 2/ a 3/ konanie poukazom na ust. § 250d ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) zastavil. O trovách konania rozhodol tak, že ich náhradu účastníkom konania nepriznal.

Krajský súd po preskúmaní rozhodnutí správnych orgánov z dôvodov uvedených v žalobe vo vzťahu k žalobcovi 1/ dospel k záveru, že postup žalovanej bol v súlade so zákonom. Podľa názoru krajského súdu žalobca 1/ okrem nedodržania 60-dňovej lehoty na vydanie napadnutých rozhodnutí netvrdil žiadne porušenie jeho subjektívnych práv. Pri nedodržaní procesných lehôt však podľa názoru krajského súdu ide o procesné pochybenie, ktoré nemá vplyv na zákonnosť napadnutých rozhodnutí. Poukázaním na ustanovenia §§ 145 ods. 1, 4 zákona o sociálnom poistení krajský súd skonštatoval, že nemohlo byť zasiahnuté ani do majetkovej sféry žalobcu. Krajský súd bol tiež toho názoru, že pobočka žalovanej, ako aj žalovaná, boli oprávnené vykonať kontrolu vo vzťahu k reálnemu výkonu zamestnania zamestnancami žalobcu 1/.

Taktiež považoval krajský súd za nedôvodnú námietku žalobcu 1/, že bola porušená zásada dvojínštančnosti konania, lebo z obsahu predložených administratívnych spisov je nepochybné, že žalovaná nerozhodovala len na základe dôkazov, ktoré boli zistené pred vydaním prvostupňových rozhodnutí, pričom prvostupňové a odvolacie konanie tvoria jeden celok. Rozhodnutia žalovanej sú len podrobnejšie odôvodnené. Po preskúmaní napadnutých rozhodnutí v rozsahu a dôvodov uvedených v žalobe dospel krajský súd k záveru, že vo vzťahu k žalobcovi 1/ neboli subjektívne práva porušené, preto žalobu žalobcu 1/ ako nedôvodnú zamietol.

Vo vzťahu k žalobcom 2/ a 3/ krajský súd skúmal, či žaloby boli podané včas. Poukázal na to, že žalobcovia 2/ a 3/ sa stali účastníkmi súdneho konania až na základe právoplatných uznesení, ktorými podľa ust. § 92 ods. 1 OSP pripustil ich vstup do konania na strane žalobcu. V prípade žalobcu 2/ uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 26. marca 2015 a v prípade žalobcu 3/ uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 13. marca 2015. Konštatoval, že podľa ustanovenia § 250b ods. 1 OSP sa žaloba musí podať do dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia správneho orgánu v poslednom stupni, pokiaľ osobitný zákon neustanovuje inak. Zmeškanie lehoty nemožno odpustiť. Z obsahu predloženého administratívneho spisu mal preukázané, že rozhodnutie žalovanej bolo žalobcovi 2/ doručené dňa 28. februára 2014 a dvojmesačná lehota na podanie žaloby uplynula dňa 28. apríla 2014. Rozhodnutie žalovanej bolo žalobcovi 3/ doručené dňa 3. marca 2014 a dvojmesačná lehota na podanie žaloby uplynula dňa 5. mája 2014. Vychádzajúc z uvedeného krajský súd vo vzťahu k žalobcom 2/ a 3/ konanie z dôvodu, že žaloba bola podaná oneskorene podľa ust. § 250d ods. 3 O.s.p. zastavil. V tejto súvislosti uviedol, že lehota dvoch mesiacov nemôže byť zachovaná ani pri argumentácii, že zamestnávateľ (žalobca 1) a zamestnanec (žalobca 2/ 3/) sú nerozluční spoločníci, pretože z hmotnoprávných ustanovení zákona o sociálnom poistení nevyplývajú pre žalobcov rovnaké práva a povinnosti. Navyše pre posúdenie či ide o samostatné alebo nerozlučne spoločenstvo je rozhodujúca povaha predmetu konania vyplývajúca z hmotného práva.

2.

Prvostupňový rozsudok včas napadli odvolaním žalobcovia a navrhli, aby odvolací súd rozsudok prvostupňového súdu zmenil tak, že žalobám žalobcov v celom rozsahu vyhovie a zruší napadnuté rozhodnutia žalovanej v spojení s rozhodnutiami správneho orgánu prvého stupňa a prisúdi každému zo žalobcov náhradu trov prvostupňového konania vo výške 362,38 Eur a odvolacieho konania vo výške 148,22 Eur. Namietali, že prvostupňový súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam dotýkajúcim sa zákonnosti napadnutých rozhodnutí žalovanej a jej pobočiek, ako aj postupu im predchádzajúceho a jeho rozhodnutia vychádzajú z nesprávneho právneho posúdenia veci a procesných súvislostí.

Žalobca 1/ namietal porušenie práva na spravodlivý proces, práva na dodržanie zásad správneho konania, práva vlastníť majetok, práva na podnikanie za rovnakých podmienok ako domáce subjekty a práva na dosahovanie zisku vlastnou činnosťou.

Žalobca 1/ uviedol, že v dôsledku rozhodnutia žalovanej má značné ťažkosti s udrжанím doterajších zamestnancov a náborm nových zamestnancov a pri znižujúcom sa počte zamestnancov nie je schopný dodržať zmluvné podmienky dohodnuté s obchodnými partnermi. Nesúhlasil so záverom prvostupňového súdu, že postupom žalovanej nedošlo k porušeniu princípu dvojínštančnosti správneho konania. Rozhodnutie žalovanej považoval za nepreskúmateľné a v celom rozsahu za arbitrárne. Žalovaná sa podľa mienky odvolateľa nevysporiadala s argumentáciou žalobcu 1/ a odvolanie zamietla z dôvodov a skutočností, ktoré boli po prvýkrát oznámené až žalovanou v jej rozhodnutí. V tomto smere malo byť žalobcovi odňaté jeho subjektívne právo brániť sa proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy. Týmito novými dôkazmi a skutočnosťami mali byť predovšetkým argumenty žalovanej súvisiace s nepreukázaním registrovaného miesta podnikania zamestnávateľa, ku ktorým sa žalobca 1/ nemal možnosť vyjadriť, nakoľko boli po prvýkrát spomenuté až v druhostupňovom rozhodnutí.

Žalobca 1/ ďalej namietal, že do kompetencie žalovanej nepatrí uskutočňovanie kontroly týkajúcej sa

reálneho výkonu činnosti zamestnancov. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie žalovanej č. 7942-3/2014 zo dňa 29. januára 2014, kde žalovaná jednoznačne skonštatovala, že nie je oprávnená vstupovať do pracovnoprávných vzťahov a výkon činnosti zamestnancov je oprávnený kontrolovať len inšpektorát práce, ktorého kontrolné zistenia sú pre ňu záväzné.

Žalobca 1/ ďalej dôvodil, že primárnou pracovnou náplňou zamestnancov žalobcu 1/ bol roznos letákov, ktoré si zamestnanci preberali v externej spoločnosti vo Svidníku. Podľa špecifických podmienok jednotlivých zákaziek žalobca 1/ následne kontaktoval zamestnancov a poveril ich roznášaním letákov na vybraných lokalitách. Z preberania a distribúcie letákov má zamestnávateľ vyhotovené fotografické záznamy, roznášanie kontrolujú iní zamestnanci a zamestnancom sa vedú dochádzkové listy, čo jednoznačne preukazuje reálny výkon činnosti na území Slovenskej republiky.

Žalobca 1/ namietal aj spôsob výkonu kontroly, nakoľko z rozhodnutia žalovanej vyplýva, že práve na základe vykonaných kontrol u žalobcu 1/ dospela žalovaná k tomu, že žalobca 1/ nespĺňa podmienku reálneho výkonu činnosti. Žalobca 1/ pritom organizačnej zložke žalovanej predložil všetky podklady, ktoré si kontrolóri vyžiadali. Žalovaná si nevyžiadala ďalšie doklady, nepristúpila k osobnému výsluchu zamestnancov a ani inému spôsobu preverenia tvrdení žalobcu 1/. Okrem toho pravidelne daňovému úradu odovzdáva štvrťročné súhrnné výkazy a každý rok podáva aj daňové priznanie na daň z príjmu, z ktorých vyplýva nielen to, že žalobca 1/ reálne vykonáva činnosť, ale aj rozsah a obsah tejto činnosti, čo môže len prostredníctvom svojich zamestnancov. Poukázal tiež na to, že pri kontrolách žalobca 1/ predložil tzv. reporty (správy) - dochádzky jednotlivých zamestnancov do práce. Pokiaľ ide o nepreukázanie reálneho výkonu činnosti, nie je možné zo samotnej okolnosti nezastihnutia zamestnávateľa alebo zamestnanca v mieste podnikania v čase výkonu kontroly vyvodiť záver, že u žalobcu 1/ nebol preukázaný reálny výkon práce jeho zamestnancov na území Slovenskej republiky; v tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie žalovanej z 28. júna 2012, č. 8519-5/2012-BA, v ktorom táto vyslovila totožný názor.

Žalobca 1/ mal za to, že súd prvého stupňa sa nevysporiadal s ďalšími argumentmi uvedenými v žalobe, najmä s porušením princípu rovnakého zaobchádzania. Ďalej namietol, že došlo k neprípustnej retroaktívite v rozhodnutiach žalovanej. Aj podľa praktickej príručky, na ktorú sa žalovaná odvoláva, prípadné zistenia zakladajúce zmenu uplatniteľnej legislatívy sa aplikujú až od momentu zistenia, nie spätne.

Žalobcovia 2/, 3/ namietali, že súd prvého stupňa pri procesnom rozhodnutí o zastavení konania vo vzťahu k nim nesprávne posúdil otázku zachovania zákonnej lehoty na podanie žaloby o preskúmanie zákonnosti napadnutých rozhodnutí, čím im bola odňatá možnosť konať pred súdom.

S poukazom na nález Ústavného súdu SR z 13. marca 2008. sp. zn. I. ÚS 219/07 a na ustanovenie § 250 ods. 1 OSP mali žalobcovia za to, že lehotu podľa § 250b ods. 1 OSP nemožno počítvať odo dňa rozhodnutia súdu o pribratí účastníka konania, ale postačuje, ak aspoň jeden z účastníkov správneho konania podal včas žalobu o preskúmanie zákonnosti napadnutých rozhodnutí správnych orgánov. Poukázali na to, že správny súd môže o pribratí ďalšieho účastníka správneho konania do súdneho konania rozhodnúť aj ex offo. Ak by zákonodarca mienil toto pribratie viazať na dodržanie zákonnej dvojmesačnej lehoty, stratil by inštitút zakotvený v ustanovení § 250 ods. 1 OSP svoj zmysel. Podľa názoru žalobcov 2/, 3/ je nepochybné, že zrušením rozhodnutia správneho orgánu by mohli byť dotknuté viaceré subjektívne práva žalobcov, v dôsledku čoho aj došlo k pribratiu žalobcov do konania. Žaloba bola podaná len žalobcom 1/, no v celom rozsahu aj v záujme a na prospech ostatných žalobcov, keďže napadnutými rozhodnutiami žalovanej sú dotknuté aj subjektívne práva ostatných žalobcov. Poukázali, že súd prvého stupňa rozhodol o vstupe ďalšieho účastníka do súdneho konania podľa § 92 ods. 1 OSP na základe jeho súhlasu, pričom v príslušných ustanoveniach OSP o správnom súdnom konaní nie je zakotvené obmedzenie viazané na dodržanie dvojmesačnej lehoty. Zachovanie lehoty je podstatné len pri návrhu na zmenu účastníkov konania a pri rozšírení žaloby.

Žalobcovia tiež poukázali na ustanovenie § 250 ods. 3 druhej vety OSP, podľa ktorého sú účastníkmi

konania tiež tí, na ktorých sa pre nerozlučné spoločenstvo práv so žalobcom musí tiež vzťahovať rozhodnutie a postup súdu. Boli toho názoru, že s prihliadnutím na obsah napadnutých rozhodnutí správnych orgánov možno v ich prípade uvažovať aj o tzv. nerozlučnom spoločenstve práv. Existenciu spoločenstva práv žalobcu 1/ a jeho zamestnancov potvrdzuje aj konajúci súd, keď do konania pribral zamestnancov žalobcu ako dotknutých účastníkov správneho konania. Predmetom napadnutých rozhodnutí žalovanej a jej pobočiek je sociálne poistenie vyplývajúce z existencie pracovného pomeru medzi žalobcom 1/ a jeho zamestnancami, teda predmet tohto súdneho konania sa bezprostredne z hľadiska hmotného práva dotýka všetkých žalobcov. Záverom žalobcovia poukázali, že prípadné zrušujúce rozhodnutie súdu sa bude týkať subjektívnych práv a majetkovej sféry oboch, zamestnanca i zamestnávateľa.

3.

Vo vyjadrení k odvolaniu žalovaná navrhla rozsudok Krajského súdu v Prešove potvrdiť. Uviedla, že Sociálna poisťovňa vykonala a naďalej vykonáva kontroly reálneho výkonu činnosti zamestnancov, ktorí majú bydlisko v Poľskej republike a ktorých zamestnávateľ má sídlo na území Slovenskej republiky, na základe podnetu ZUS Váršava a z dôvodu pretrvávajúceho trendu narastajúceho počtu „registrovaných poľských zamestnávateľov“ vzbudzujúceho podozrenie zo zneužívania systému verejného zdravotného poistenia, ktoré avizovala najmä ZP Dôvera a Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou. Len v prípadoch, kde sa nepreukáže reálny výkon činnosti dotknutého zamestnanca, rozhoduje Sociálna poisťovňa o tom, že zamestnancovi nevzniklo, resp. zaniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti podľa slovenskej legislatívy. V prípade, ak Sociálna poisťovňa už vystavila zamestnancom žalobcu 1/ formulár E101 SK/PD A1, títo zamestnanci podliehajú slovenskej legislatíve až do dňa platnosti formulárov. Ak ide o zamestnancov, ktorým doteraz nebol vystavený formulár PD A1 o určení uplatniteľnej legislatívy a na základe kontrol nebol preukázaný reálny výkon činnosti zamestnancov na území Slovenskej republiky a splnenie podmienok registrovaného sídla zamestnávateľa, Sociálna poisťovňa rozhoduje o tom, že dotknutému zamestnancovi povinné sociálne poistenie na území Slovenskej republiky nevzniklo. O uvedených skutočnostiach bola informovaná centrála poľskej inštitúcie sociálneho zabezpečenia ZUS vo Váršave listom z 25. júla 2013, č. 36968-2/2013-BA na ktorý žalobca 1/ v odvolaní poukazuje. Poľská inštitúcia sociálneho zabezpečenia ZUS Váršava listom z 10. októbra 2013, č. 992900/502/32/2013 tieto skutočnosti akceptovala. V tejto súvislosti žalovaná uviedla, že pobočky Sociálnej poisťovne postupujú podľa uvedených postupov vo vzťahu ku všetkým zamestnancom bez rozdielu národnosti či štátnej príslušnosti, preto nie je opodstatnené tvrdenie žalobcu 1/ o porušení princípu rovnakého zaobchádzania. Sociálna poisťovňa ďalej poukázala, že nezasahuje do majetkových práv žalobcu 1/, keďže nerozhoduje o odvodovej povinnosti, ale o zániku sociálneho poistenia jeho zamestnancov podľa slovenskej legislatívy, čo má za následok, že za týchto zamestnancov nebol povinný platiť poistné na sociálne poistenie.

Žalovaná uviedla, že žalobcovi takisto nebráni využívať právo na podnikanie a dosahovanie zisku. Na preukázanie reálneho výkonu činnosti zamestnancov nepostačuje len formálnym spôsobom deklarovať podnikanie, napr. obchodnými, pracovnými zmluvami, dochádzkami zamestnancov. Sociálna poisťovňa vychádza aj z dohodnutých mzdových podmienok. Dochádzať z Poľskej republiky do rôznych miest Slovenskej republiky, odpracovať pár hodín denne sa javí ako neefektívne, t.j. je predpoklad, že výdavky významným spôsobom presahujú príjmy. Uvedené potom vyvoláva podozrenie z obchádzania právnych predpisov Poľskej republiky. Ako inštitúcia zodpovedná za riadne uplatňovanie koordinačných nariadení zastáva názor, že pri posudzovaní žiadostí je Sociálna poisťovňa povinná preskúmať aj charakter činnosti danej spoločnosti, pretože ak sa jedná o čisto prevádzkovú činnosť spoločnosti nie sú splnené podmienky uvedené v hlave II základného nariadenia. Žalovaná poukázala na rozsudok Súdneho dvora EÚ zo 4. októbra 2012 vo veci C-115/11, z ktorého vyplýva, že inštitúcia vystavujúca osvedčenie E 101 (korešpondujúce s osvedčením PD A1) je povinná vykonať riadne posúdenie skutkových okolností relevantných na uplatnenie pravidiel pre posudzovanie uplatniteľnej právnej úpravy v oblasti sociálneho zabezpečenia a v dôsledku toho zaručiť správnosť informácií, ktoré figurujú v tomto osvedčení.

Žalovaná ďalej uviedla, že daňové úrady neurčujú uplatniteľnú legislatívu, a preto stanovisko daňového úradu by v tomto smere bolo právne irelevantné. Daňové úrady pri plnení daňovej povinnosti daňovníka neskúmajú reálny výkon činnosti, ale len správnosť odvedenej dane na základe predložených dokladov.

Ďalej žalovaná poukázala na skutočnosť, že je oprávnená kontrolovať splnenie podmienok na určenie uplatniteľnej legislatívy v súlade s koordinačnými nariadeniami, ktoré upravujú oblasť sociálneho zabezpečenia. K námietke, ktorou žalobca 1/ poukazoval na rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredia z 28. júna 2012, č. 8519-5/2012-BA uviedla, že ide o jediné rozhodnutie v skutkovo a právne obdobnej veci, ktorým bolo zrušené rozhodnutie prvostupňového orgánu. Sociálna poisťovňa však prehodnotila svoj právny názor a následne vo všetkých obdobných prípadoch postupovala tak, že rozhodnutia prvostupňových správnych orgánov potvrdila.

Žalovaná poukázala na to, že v súlade s článkom 3 ods. 2 nariadenia (ES) č. 987/2009 zo 16.09.2009 od osôb na ktoré sa uplatňuje základné nariadenie sa vyžaduje, aby dotknutým inštitúciám postúpili informácie, dokumenty alebo podporné doklady, ktoré sú potrebné na posúdenie ich situácie alebo situácie ich rodín, na určenie alebo zachovanie práv a povinností a na určenie uplatniteľných právnych predpisov a ich povinností, ktoré z nich vyplývajú. Vzhľadom na uvedené má žalovaná za to, že dôkazne bremeno leží nielen na Sociálnej poisťovni, ale aj na dotknutých žalobcoch a túto povinnosť, ktorá im vyplýva z vykonávacieho nariadenia si riadne nesplnili.

Citovaním ustanovenia § 250 ods. 2, 3 O.s.p. poukázala žalovaná na skutočnosť, že v danom prípade sa nemôže jednať o nerozlučne spoločnosť práv žalobcov podľa ust. § 91 ods. 2 OSP. Ustanovenie § 91 OSP upravuje tzv. subjektívnu procesnú kumuláciu, a táto sa výlučne uplatňuje v sporovom konaní, čo zánik poistenia nie je. Žalovaná bola toho názoru, že zamestnávateľ (žalobca 1/) má diametrálne odlišné práva v porovnaní so zamestnancami, t.j. žalobcami 2/, 3/. Záverom žalovaná namietala i výšku trov odvolacieho konania, ktoré si žalobcovia vyčísľili.

4.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal rozsudok krajského súdu a konanie mu predchádzajúce bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 OSP v spojení s § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku a dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie alebo zmenu.

Prvostupňovým rozhodnutím zo dňa 4. novembra 2013, číslo: 5920-24/2013-SK Sociálna poisťovňa, pobočka Svidník rozhodla, že pánovi F. zaniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti podľa slovenskej legislatívy uplynutím dňa 12. augusta 2013. Žalovaná rozhodnutím zo dňa 14. februára 2014, číslo: 17618-3/2014-BA toto rozhodnutie potvrdila a odvolanie zamestnávateľa (žalobcu 1/) a zamestnanca (žalobcu 2/) zamietla.

Prvostupňovým rozhodnutím zo dňa 4. novembra 2013, číslo: 5920-23/2013-SK Sociálna poisťovňa, pobočka Svidník rozhodla, že pani R. zaniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti podľa slovenskej legislatívy uplynutím dňa 30. novembra 2012. Žalovaná rozhodnutím zo dňa 14. februára 2014, číslo: 17622-3/2014-BA toto rozhodnutie potvrdila a odvolanie zamestnávateľa (žalobcu 1/) a zamestnanca (žalobcu 3/) zamietla.

Podľa § 250 ods. 1 OSP, účastníkmi konania sú žalobca a žalovaný. Súd aj bez návrhu uznesením priberie do konania účastníka správneho konania, ktorého práva a povinnosti by mohli byť zrušením správneho rozhodnutia dotknuté.

F. ako aj R. boli ako zamestnanci žalobcu 1/ účastníkmi správneho konania, pričom je celkom zrejmé, že zrušenie napadnutých rozhodnutí sa bude týkať ich práv a povinností, keďže predmetom rozhodnutí bola otázka, či pánovi F. ako aj R. R., zaniklo povinné sociálne poistenie podľa slovenskej legislatívy. Od vzniku a trvania povinného sociálneho poistenia sa potom odvíja celý rad práv v oblasti nemocenského,

dôchodkového poistenia, poistenia v nezamestnanosti, napr. právo na dávky v nezamestnanosti, nemocenské, resp. dôchodkové dávky. Zrušením napadnutých rozhodnutí by teda mohli byť dotknuté ich práva.

Pokiaľ krajský súd pripustil vstup osoby F. ako aj R., do konania na strane žalobcov podľa tretej časti OSP (§ 92 ods. 1 OSP), nepostupoval v súlade so zákonom, lebo v správnom súdnictve je vylúčené rozhodovanie podľa § 92 ods. 1 OSP, keďže druhá hlava piata časť Občianskeho súdneho poriadku obsahuje osobitné ustanovenia o účastníctve (§ 250 OSP). V správnom súdnictve sa vo všeobecnosti účastníci určujú podľa druhej definície účastníkov konania, a teda účastníkom v správnom súdnictve je ten, ktorého za účastníka označuje zákon. Z povahy veci v danom prípade je preto vylúčené pristúpenie osoby do konania či už na strane žalobcu, alebo na strane žalovaného podľa § 92 ods. 1 OSP. Krajský súd v Prešove rozhodujúci podľa druhej hlavy piatej časti OSP preto nemal právomoc rozhodovať podľa § 92 ods. 1 OSP, a na jeho uznesenie zo dňa 20. marca 2015, č. k. 6S/30/2014-31 o pribratí do konania účastníka správneho konania podľa § 92 ods. 1 OSP F. a uznesenie zo dňa 5. marca 2015, č. k. 6S/31/2014-30 o pribratí do konania účastníka správneho konania podľa § 92 ods. 1 OSP R. nie je možné z dôvodu nezákonnosti takého rozhodnutia prihladať. Návrh zo dňa 4. februára 2015 na vstup F. na žalujúcej strane mal krajský súd z týchto istých dôvodov zamietnuť a ďalej postupovať podľa ust. § 250 ods. 1 druhej vety OSP a pribrať ho do konania ako účastníka správneho konania. Obdobne mal krajský súd rozhodnúť o návrhu zo dňa 4. februára 2015 na vstup R. na žalujúcej strane a ďalej postupovať podľa ust. § 250 ods. 1 druhej vety OSP a pribrať ju do konania ako účastníka správneho konania.

Pre úplnosť najvyšší súd považuje za potrebné uviesť, že F. a R. disponovali samostatným právom podať žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej. Aj keď samostatne žalobu nepodali, zostáva im zachované právo byť účastníkom konania podľa § 250 ods. 1 druhej vety OSP. Nemožno však súhlasiť s ich názorom prezentovaným v odvolaní, že v tomto prípade možno uvažovať aj o tzv. nerozlučnom spoločenstve práv podľa § 250 ods. 3 OSP, lebo ich práva a povinnosti ako zamestnancov, ktoré vyplývajú zo zákona o sociálnom poistení, sú rozdielne ako práva a povinnosti zamestnávateľa, a teda nejde o spoločné práva a povinnosti, hoci môžu byť založené tým istým rozhodnutím žalovanej.

Najvyšší súd preto dospel k záveru, že ak krajský súd nepostupoval v konaní s pánom F. a R. ako pribratými účastníkmi podľa § 250 ods. 1 veta druhá OSP, postupoval v rozpore so zákonom. Odvolací súd preto rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie podľa § 492 ods. 2 SSP a § 250ja ods. 3 veta druhá OSP v spojení s § 221 ods. 1 písm. h/ a ods. 2 OSP.

V ďalšom konaní krajský súd rozhodne o návrhu zo dňa 4. februára 2015 na vstup F. na žalujúcej strane a o návrhu zo dňa 4. februára 2015 na vstup pani R. na žalujúcej strane v naznačenom smere, následne s nimi bude konať ako s účastníkmi konania podľa právnej úpravy Správneho súdneho poriadku, vec znovu prejedná v rozsahu žalobných námietok a opätovne vo veci samej rozhodne. V novom rozhodnutí vo veci znovu rozhodne aj o náhrade trov konania, vrátane trov konania odvolacieho. Bude pritom potrebné prihliadnuť aj na zmeny procesných noriem od 1. júla 2016 v súvislosti s nadobudnutím účinnosti Správneho súdneho poriadku.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu n i e j e prípustný opravný prostriedok.